

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto	K 12—
pol leta	" 6—
četrt leta	" 3—
na mesec	" 1'10

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Posamezna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka peti vrsta 14 v. Pri večkratni inserciji po dogovoru.
Na pismena naročila brez istodobne vnosne naročnine se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto	K 18—
pol leta	" 9—
četrt leta	" 4'50
na mesec	" 1'60

Za inozemstvo celo leto " 28—
Upravištvo: Knafljeva ulica 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzobjavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Iz mladočeske stranke.

G. — Praga, 9. decembra. Včeraj se je vršil tukaj shod mladočeske stranke, ki je bil mnogoštevilno obiskan. Dopoldne se je obravnavalo o vprašanju notranje strankine organizacije. Popoldne je poročal poslanec dr. Kramář o politični situaciji, poslanec dr. Fiedler pa o dunajskih češko-nemških spravnih konferencah. V debati se je poudarjala potreba uravnave političnih razmer in pravične sprave med Čehi in Nemci. V javnost se je kolportirala vest, kakor da so nastala med mladočeskimi voditelji nasprotstva, ki bodo privedla v kratkem času v stranki do krize. Zlasti vlada baže tako nesoglasje med dr. Kramářem in dr. Fiedlerjem. Od mladočeske strani pa se ta vest odločno dementira.

Iz »Poljskega kluba«.

S. — Dunaj, 9. decembra. »Poljski klub« je imel sredi sejo, v kateri se je debatiralo o vprašanju novega bančnega statuta. V splošnem so se posamezni govorniki izražali ugodno ter bo skoraj celi »Poljski klub« glasoval za bančni statut.

Protesti proti podeželenju dunajskih bolnišnic.

S. — Dunaj, 9. decembra. Pomozni zdravniki dunajskih bolnišnic so imeli sredi zborovanje, na katerem so sklenili protestirati proti nameravanemu podeželenju dunajskih bolnišnic. Ob enem so zahtevali, da naj se mesta pomoznih zdravnikov ne sistemizirajo kot uradniška mesta in naj še nadalje obstoja za vsakega zdravnika možnost, prakticirati na dunajskih bolnicah brez ozira na njegovo veroizpovedanje in narodnost.

Zahteve železniških uradnikov.

S. — Dunaj, 9. decembra. Včeraj se je vršil tukaj shod avstrijskih železniških uradniških organizacij po narodnostih o zahtevah po izboljšanju statusa in zvišanju stanarine. Shoda sta se udeležila tudi nemško-nacionalna državna poslanca Stölzel in Weidenhofer, ki sta predvčerajšnjem posredovala pri vladi ter včeraj skušala vplivati na uradnike, da naj bi se uklonili vladi. Morala pa sta oba svoje govore vsled nastalega razburjenja predčasno končati. Končno je bila sprejeta resolucija, v kateri se izraža ogorčenje nad vlado ter zahteva ugodno rešitev uradniških zahtev do najkasneje 12. t. m. Če ugodne rešitve do tega dne ne bo, potem nameravajo železničarski uradniki prirediti povsod zborovanja, katera bodo gotovo sklenila pasivno resistenco. Končno je bil izvoljen 16članski komite, ki ima pripravi vse nadaljne korake.

Želje železniških restavraterjev.

S. — Dunaj, 9. decembra. Deputacija železniških restavraterjev je bila včeraj pri železniškemu ministru Wrbi ter ga prosila pred vsem za preuredbo odpovednega roka glede čeznoških restavracijskih lokalov

dalje, da naj se določi, da mora vedno naslednik od svojega prednika prevzeti restavracijski inventar, končno so prosili za olajšave pri voznih na dotičnih železnicah za se in za svoje rodbine. Minister je obljubil resno uvaževati te postulate.

Nov vojaški ataše pri avstrijskem poslanstvu v Petrogradu.

G. — Petrograd, 9. decembra. Namesto grofa Spanochi je imenovan za vojaškega atašea pri avstrijskem poslanstvu v Petrogradu princ Hohenlohe. Grof Spanochi je bil odpoklican s svojega mesta, ker je bil zapleten v znano afero grofa Unger-Sternberga, ki je bil obsojen radi izdaje državnih tajnosti na 4 leta prisilnega dela v Sibiriji. Baron Unger-Sternberg ni podal proti tej obsodbi nikake pritožbe na kasacijski dvor, pač pa sta njegov oče in njegov sin prosila za milost carja. Grof Unger-Sternberg pričakuje, da bo naseljen v Sibirijo ter se namerava poročiti s svojo ljubico, ker je izgubil vsled obsodbe vse stanovske predprave in postal tudi njegov dosedanji zakon neveljaven.

Komunalni davek na godala.

G. — Praga, 9. decembra. Mestna občina praška namerava vpeljati komunalni davek na godbene instrumente. Prodajalci instrumentov so že pripravljeni započeti proti temu davku vse zakonito dovoljene korake.

Kongres zobozdravnikov.

G. — Gradec, 9. decembra. Včeraj se je tu pričel VII. kongres centralistične zveze zobozdravnikov. Otvoril se je s pozdravim večerom, na katerem je bilo zbranih mnogo zobozdravnikov.

Senzacijonelna aretacija.

B. — Atene, 9. decembra. Veliko senzacijo je vzbudila tu aretacija inspektorja v departementu za stari Bizantinosa, ki je bil aretiran, ker je ponarejal diplome atenske univerze ter za denar delal doktorje. Bizantinos je, pripeljan pred preiskovalnega sodnika k zaslišanju, streljal iz revolverja na tega in ga težko ranil, na kar je samega sebe ustrelil.

Čudna aretacija.

G. — Berlin, 9. decembra. »Lokalanzeiger« poroča iz Petrograda, da sta bila tamkaj aretirana žurnalista Gajdeburov in njegova žena, in sicer iz tega le čudnega vzroka: Žena Gajdeburova se je izdala za hčer umrlega milijonarja kneza Oginskega ter je pokazala pred sodiščem tozadevni testament, ki je, če je napačen, že četrti ponarejeni testament po tem milijonarju. Ker pa je delež na dedščini odvisen od števila otrok, sta Gajdeburov in njegova žena nakupovala otroke ter tako pridobila 12 sinov, ki sta jih izdajala za svoje.

Volitve na Angleškem.

B. — London, 9. decembra. Volitve v mestih so včeraj končale. Unionisti, to so konservativci so nekoliko

neprej. Obe stranki z veliko napečenostjo pričakuje izida volitev v posameznih grofijah, kjer se volitve poudarjajo. Liberalci izjavljajo, da je od izida volitev v grofijah odvisno, ali bo liberalna vlada nadalje stano zmerno ali pa z neovrgljivo silo izvedla svoje reforme. Unionisti pa pišejo, da liberalci ne bodo v stanu izvršiti svojega programa in da bodo angleški volilci v kratkem začet poklicani k novim volitvam.

Kuga v Mandžuriji.

G. — Petrograd, 9. decembra. V Mandžuriji se strahovito razširja kuga. V Mongoliji so že podlegla kugi četa plemena Nomadov. Med prebivalstvom vlada velikanska panika. Povsod je videti ležati mrlice na prostem. Število zdravnikov na noben način ne zadošča. V Petrogradu se boje, da se kuga ne razširi na Rusko in se vgnjezdi tudi v Petrogradu.

Velikanska poverjenja.

G. — Petrograd, 9. decembra. Na postaji Krasnojarsk je pokazala inspekcija, da so bile tamkaj izvršene tatvine na blagu v višini 1¹/₂ milijona rubljev.

Desetletnica

slov. trg. društva „Merkur“.

Včeraj se je vršil ob 11. dopoldne v prostorih slov. trg. društva »Merkur« ob številni udeležbi članov slavnostni občni zbor, ki ga je otvoril društveni podpredsednik g. Alojzij Lilleg. Naznanil je, da je predsednik vsled bolezni zadržan in pozdravil vse navzoče, posebno topla pa še gg. poslanca dr. Trillerja in Turka ter zastopnike časopisja in magistratnega nadkomisarja Semena. Za zapisničarja je imenoval g. Jelačina ml. in se nato v lepih besedah dotaknil namena društvene zborovanja podati nekaj račun o delovanju in napredovanju društva od proslave njegove 50letnice sem. Če niso bili uspehi društva pred petimi leti še tako znatni, smo danes lahko ponosni na vse ogromno delo, ki se je od tedaj izvršilo. Prečital je potem pozdravno pismo, ki je poslal gospod zbornični podpredsednik gospod Kregar in brzobjavke podružnice v Kranju in Kolinske tovarne. Gospod dr. Windischer je podal potem v temeljitom govoru pregled o delovanju in težnjah društva. Njegov govor prinašamo obširnejše, da seznanimo tudi netrgovce o ogromnem delu, ki ga je zahtevala organizacija trgovstva.

Stanovska organizacija slovenskega trg. društva »Merkur« je završila prvo dekadno, praznično hočemo praznovati današnji dan in ozreti se hočemo na preteklo desetletje. Ustanovitev trg. organizacije je bila gola potreba. Prvo prizadevanje se je moralo nujno obračati za tem, da se zbere slov. trgovstvo v čilo enoto. Ladijo je bilo orati društvu in premagati vse začetne težave.

Že ob petletnici je moglo društvo zreti nazaj na plodono delo, danes pa tem bolj, ko je završilo naporno organizatorično delo. Povzdigi splošne in strokovne izobrazbe je posvečalo društvo vedno vneto skrbnost. Sredstvo v doseg tega cilja je bil prva leta »Narodno gospodarski Vestnik«, pozneje »Trgovski Vestnik«, ki završuje letos 5. letnik. Tem potom se je priredil in uvedel slovenski trgovski jezik. Sprejemalo je glasilo v svoje predelke najrazličnejše poučne spise in so dobivali »Vestnik« vsi člani brezplačno. L. 1907 je društvo izdalo prvi »Trgovski koledar«, po katerem segajo zaradi njegove praktične vsebine najširši sloji.

Društvo je preskrbelo pa tudi najrazličnejše trgovske knjige in je izdalo l. 1904 »Menično pravo«, leta 1907 kilometrski kazalec, l. 1908 »Knjigovodstvo«, letos pa »Sotrudiški zakon«; prihodnje leto bode izdalo: »Trgovsko računstvo za trgovske nadaljevalne šole«, ki je že predloženo v odobritev in izide v treh snopičih. Za povzdigo izobrazbe pa je skrbelo društvo tudi s predavanji in poučnimi tečaji, tako za tesnopis, laščino, knjigovodstvo, korespondenco, strojepis, železniške tarife. Društvo vzdržuje čitalnico in knjižnico. Pospeševalo je društvo zahteve po ustanovitvi trgovskih šol, drugo leto že imamo deželno dvorazredno trgovsko šolo, v Trstu pa imamo že, seveda ob lastnih močeh, tak zavod. Tudi v gremijalni šoli se sedaj pozorno goji slovenski kupčijski jezik. — Informativni službi se je posvetila pozornost. Članstvo dobiva brezplačno kupčijska in pravna pojasnila na ustmena ali pismena vprašanja. Mnogo dragih pravd je na ta način izostalo. Zadnja leta preskrbuje društvo članom tudi prestave iz drugih jezikov večinoma brezplačno. Že pred več leti je zasnovalo društvo lastno posredovalnico, ki posluje za člane društva brezplačno. Tekoče leto je imela le-ta na prim. do konca novembra 1465 poslovnih števil, interesentom se je razposlalo 3752 ukazov o prostih službah, prostih mest je bilo javljenih 255, oglasov za službe je bilo 499, naznanil o uspešnem posredovanju je bilo 180. Tudi zasleduje društvo vse pojave v javnem življenju in pazi pozorno na trgovske interese, tako glede nedeljskega počitka, zapiranja trgovin, obrtnega sodišča, zavarovanja zasebnih nastavljencev, volitve v razne davčne komisije. Vse svojo pozornost je posvetil »Merkur« razmeram v trgovini. Agraren narod, kakršen je slovenski, ne stopa v produktivnih poklicih tako zmoglastno naprej, kakor bi bilo želeto. Veljati mora pa vodilo, da je bolje podvzemanj manj, pa to opreti na stvarno izkušnost in strokovnost, nego veliko, pa to diletantsko. Strokovnega znanja je pri nas žal v premnogih strokah še jako malo, kako zle posledice pa rodi diletantsko snovanje, čuti prav sedaj celo naše gospodarstvo. Društvo »Merkur« se je od početka trudilo

pripraviti zmernost v razvoj naše trgovine. Pri tem je veljalo prepričanje, da je osamosvojitve naše trgovine mogoča le po izvežbanem naraščanju. Mnogo se je storilo v tem pogledu, za nadaljni razvoj naše trgovine pa je največjega pomena, da se ustanovi tudi v nas trgovska tradicija. Želeti moramo trgovskih rodbin, ponos očeta trgovca naj bo, da more izročiti svojo trgovino svojemu sinu. Važna ta produktivna stroka zahteva najboljših moči, najboljšje je ravno dobro dovolj. Zlo je, če zavlada v trgovskih krogih mnenje, da je ideal, če se potomec potaknejo v uradniške poklice. Trgovski poklic bodi ponos naših trgovcev. Ne pride v zadnji vrsti tudi dejstvo v poštev, da more kupčija izvestno boljše rediti pridnega sina nego uradniški posel. »Merkur« je stal pa tudi vedno na strani onih, ki so zahtevali zlasti za detajlno trgovino tudi po zakonu obrambe. Zavzemali smo se za uvedbo obveznega dokaza o strokovni sposobnosti za detajlno trgovino. S pričetkom leta 1908 je začela poslovati trgovsko-obrtna banka v Ljubljani, ki je — naj se reče karkoli — mnogim trgovcem dala krepko oporo in mnogo mladim trgovcem pomogla do samostojnosti. Zavod se vodi premišljeno in gre svojo pot ne meneč se za zavistne izbruhe narodnih nasprotnikov. Nemala zasluga »Merkurja« je tudi, da je vzpodbudno vplival na ustanovitve podobnih organizacij, tako se je osnovalo leta 1906 v Celju trgovsko društvo, leta 1908 pa v Mariboru. Leta 1908 se je osnovalo v Ljubljani »Društvo slovenskih trgovskih sodelavcev v Ljubljani«, istotako leta 1909 v Kranju podružnica »Merkurja«. Umeje se, da je »Merkur« tudi s trgovskimi organizacijama v Trstu in Gorici v dobrem prijateljstvu. Začeli so se prirejati trgovski shodi v naših deželah, tako leta 1906 v Postojni in v Tolminu, leta 1907 vseslovenski trgovski shod v Ljubljani, l. 1908 shod v Mariboru. Društvo smatra strnitev slovenskih trgovskih organizacij v državno zvezo za vrlo potrebno. Ločenih nas vlada ne upošteva, treba je, da nastopimo kot mogočen faktor. Kar se tiče dobrotnih naprav, je treba samo omeniti, da se je osnoval »Podporni sklad«. Glavnica znaša sedaj prilično 11.400 K in se stekajo v ta sklad še razni drugi redni dohodki. Iz tega zaklada se dajejo podpore brezposelnim članom, onemoglim in vdovam in sirotam. Fond za »Trgovski dom« znaša sedaj 21.500 K. Družabnost goji društvo s svojimi prireditbami, izleti in veselnicami. Pozorno pa je zasledovalo društvo tudi druge gospodarske razmere v našem narodu. Žal, da sega politična strast celo v stanovske zadeve, premoč naših severnih in južnih mejašev pa raste od dne do dne in grozi nas udušiti. V

denarstvu nam prav sedanje dni daje nemški kapital okušati svojo gigantsko silo. Koliko koristi bi nam bila lastna močna denarna centrala! Kredit je danes začetek in konec gospodarstva, in nesrečen narod, ki mu kredit odmerja po svoji svojevoljnosti tuji kapitalist. Posebno pozornost bo pa poleg vsega tega obračati v bodoče tudi na železniške tarife in živa potreba trgovstva je ustanovitev informativnega tarifnega urada. Taka je bila pot trgovskega društva »Merkur« do sedaj, in jasno začrtana je pot v bodočnosti s harmoničnim sodelovanjem vseh članov. Kot strogo trgovska organizacija, v kateri naj se ne razpase strankarska strast, stopa »Merkur« v drugo dekadno. Za obširna izvajanja se je zahvalil gospod Lilleg g. dr. Windischerju, navzoči člani pa so z viharim ploskanjem posvedočili dobro umevanje vstrajnega boja, ki ga je bilo društvo »Merkur« za trgovski stan. — Govoril je nato o pomenu organizacije za trgovske sodelavce gospod Josip Tičar, poudarjajoč, da je le v krepki organizaciji pričakovati trgovskim nastavljenecem, da dosežejo vse ono, kar upravičeno zahtevajo. Zahtevajo pa pred vsem izobrazbo. V Ljubljani je nekaj časa z ustanovitvijo dvorazredne trgovske šole vsaj deloma ustrezno tej kardinalni zahtevi, mnogo slabše pa so perspektive za druga mesta v naših deželah, Celje, Maribor, Brežice, Novo mesto, vsi ti in še drugi kraji in mesta ostanejo prejkoslej pastorka.

Govori potem o vseh drugih izobraževalnih sredstvih. Druga zahteva je razvedrilo in poštena zabava nadalje urejeno službeno razmerje. V tem zadnjem pogledu se je storilo že mnogo, tako da je nedeljski počitek na deželi kolikor toliko že urejen. Ljubljana pa prvaši v tem pogledu celo pred vsemi drugimi večjimi mesti. Ravno tako je z ureditvijo delavnega časa in z materijalnimi podporami posebno brezposelnih, kar vse je le zasluga organizacije in mogoče le potom organizacije.

Posredovalno delo organizacije je največjega pomena za razvoj našega trgovstva in ravno tem potom je mogoče ohraniti tudi slovenske dežele slovenskemu trgovstvu. Ravno s tem delom si je tekom zadnjih 10 let utrdilo ali pa ustanovilo nad 140 članov »Merkurja« lepe eksistence. Ne precenljive vrednosti so pravni nasveti, ki jih je mogoče dobiti edinole v organizaciji in nešteto slučajev je bilo v zadnjih letih, ki to dokazujejo. Konča s pozivom na navzoče, naj se krepko oprejejo organizaciji.

Nato se je oglasil k besedi deželni poslanec g. dr. Karel Triller, ki je predsednik društvenega razsodišča že od ustanovitve društva. Delo razsodišča je bilo ves ta čas samo negativno, kar je veselo znamenje za razmerje v društvu, dokaz mu je, da

so njegovi člani v složnem in bratškem delu se zavedali važnosti in odgovornosti svojega posla. Zagotavlja da hoče tudi v naprej radevolje zastavljati svojo besedo in svoje delo v prid slov. trgovstva pri vsaki priliki. Krepka trgovska organizacija jim bo prinesla tudi v bodoče uspehov, samo zavedati se je treba tudi te svoje moči. Govornik želi društvu najlepšega napredka tudi za prihodnost.

Zahvaljujoč se govornikom in udeležencem na zborovanju zaključil nato g. Lilleg slavnostni občni zbor vabeč vse navzoče na zabavni večer, ki ga je priredilo slov. trg. društvo na večer slavnostnega dneva.

Klerikalni shod v Trnovem.

Klerikaleci so imeli dosedaj navado, da so sklicevali po deželi shode po farovžih v svrhu, da so imeli pred sabo samo svoje pristaše in da so zborovalci pri zaklenjenih vratih. Na takih shodih so ljudem natvezili največje neresnice in jim vcepili gorostasne neumnosti. Le takim enostranskim prireditbam lahko klerikaleci na deželi zahvalijo svojo premoč. Včeraj dopoldne je sklicalo »Katoliško delavsko društvo« javen shod na Opekarski cesti v Trnovem. Klerikaleci so mislili, da bodo zopet in tudi tukaj lahko nemoteno ljudi z neresnicami begali. Toda na shod je prišlo tudi nekaj pristašev narodne napredne stranke in socijalnih demokratov, ki so klerikalcem jasno pokazali, da v Ljubljani ni tako lahko slepomiti, kakor po hribovskih vaseh. Glavni govornik klerikalcev dež. odbornik dr. Pegan je bil seveda po naprednjakih kaj neprijetno presenečen. On že sam na sebi velja med klerikalci za ono kapaciteto, ki je najbolj otročja, nevedna, na drugi strani pa pobalinsko nesramna. Kar pa je večraj klerikalni deželni odbornik dr. Pegan nakvasil Trnovcem, tega pa vseeno od njega še nismo pričakovali. Psoval je okrog sebe, kakor da bi ne bil trezen, dejal je, da se z naprednjaki ne bo tepel, ker se s smrčkavci ne bje. O Doberletu je dejal, da nima zadosti slabega voza, na katerega bi položil mrhovino, kakršna je narodno-napredna stranka. Porabil je še vse polno drugih psov, ki jih niti ne omenjamo, in za katere se nam le čudno zdi, da so prišle iz ust dež. odbornika kranjskega. Še Biellohlawek na Dunaju nastopa bolj fino. O draginji je govoril tako nesmiselno in tako si nasprotujoče, da so se mu čudili celo njegovi najboljši pristaši in zmajevali z glavami. Pegan je trdil, da v Ljubljani večina ljudstva sploh mesa ne kupuje, zato pa je tudi čisto vseeno, ako se meso za 1 ali 2 kroni podraži. Tisti, ki v Ljubljani kupujejo meso, itak lahko zanj nekoliko več plačajo. V svojem nadaljnjem govoru o draginji je seveda zagovarjal interese velikih agrarcev. Med

govorom je ves čas sikal in napadal navzočega pristaša narodno-napredne stranke gospoda Ribnikarja. Ta mu seveda ni ostal dolžan. Razložil je, kako pogubonosa je veleagrarna politika naše klerikalne stranke za meščane in našega malega kmeta. Na draginji mesa ne trpe samo meščanje, marveč tudi kmetje, ki morajo danes za drag denar kupovati živino od veleposestnikov, ki edini imajo dobiček od draginje. Govornik je kazal na sklepe gornje-avstrijskega dež. zbora, ki se je zavzel za interese svojega malega kmeta vse drugače, kakor naši klerikaleci. Ta po večini agrarna korporacija zahteva uvoz argentinskega mesa. Na ta način se da kmetom prilika, da si zopet vzgoje nov naraščaj živine, obenem pa je pomagano tudi revežem, ki trpe na draginji mesa. Govornik je omenjal draginjo sladkorja in moke, ki jo povzročajo naši klerikaleci kot veleagrarni politiki na korist veleposestnikov in magnatov. Govornika so nekateri klerikaleci med govorom hudo napadali, predsednik shoda Gostinčar ml. pa je naravnost hujškal ljudi zoper njega. Najhujše so šli klerikaleci po konci, ko je govornik na zgledih pokazal, kakšno je deželno gospodarstvo in kako se preganjajo učitelji. Truš in vrišč pa je nastal, ko je govornik omenjal, da napadajo klerikaleci celo tako zaslužne, neomadeževane in poštene ljudi kot je trnovski župnik Vrhovnik. Navzoči trnovski kaplan Gostiša je mahal z vsemi štirimi okrog sebe in žugajoč zavzel stališče nasproti svojemu župniku. Ob tem je predsednik vzel govorniku besedo, ne da bi mu bilo mogoče odgovoriti na vse podlosti in neumnosti dr. Pegana. Odgovarjal je še enkrat Pegan, ki se je zagovarjal, kako se je spreobrnil iz liberalca v klerikalca in ki je hotel utajiti, da bi klerikaleci uganjali veliko agrarno politiko, češ, da je on najhujši nasprotnik veleposestnikov. Poslušalci so med njegovimi govorom polagoma odhajali, ker so se naveličali poslušati njegov govor, ki ni imel ne nog ne glave. Drugič si bo dr. Pegan pač moral izbrati malo bolj srečno tvarino, kakor v Ljubljani zagovarjati draginjo. Ljudje, ki so bili navzoči, so kar mrmrali zoper to, da je dr. Pegan naravnost agitiral za draginjo. Ako bi par njegovih pristašev ne mirilo razburjenih duhov in ako bi ne bili na napredni strani treznih elementi, bi bil morda že večeraj odnesel zasluženo plačilo za svojo neumnost in jezikavost. Klerikalni shod za draginjo je končal s tem, da je predsednik ob zaključku shoda zaklical: Živio naš kaplan!

Pisma iz Slovenije.

Novo ustanovljeni srbski dnevnik »Tribuna«, ki ga urejuje pisatelj Branislav Nušić, priobčuje v svoji torkovi številki »Pismo iz Slovenije«. V tem pismu se razpravlja o

LISTEK.

Na robu prepada.

Povest; spisal F. R.
(Dalje.)

Res je — taka je bila, je priznala Olga. In prav, ker sem jo poznala, sem prišla na misel, da se je Olga sama zastrupila, da bi sum padel na Svetlina in nate. Maščevati se vama je hotela in maščevala se je.

Strašno, strašno se je maščevala, je ječala Elvira.

Lizika in Elvira sta se potem dogovorile, kako bosta skupno delali, da doženeta resnico glede zastrupljenja Olge in razšli sta se s prisego, da bodela napeli vse sile.

Elvira je bila ta dan zaslišana pri preiskovalnem sodniku. Tam je izvedela, da je bila začetkom tudi ona na sumu kot soudeleznica pri umoru, da pa je preiskava dognala samo okolščine, ki govore za krivdo Svetlinovo in s tem za njeno nekrivdo. Iz vsega vedenja in govorjenja preiskovalnega sodnika, je Elvira spoznala, da o njeni popolni nekrivdi vendar ni prepričan, nego da jo samo zaradi tega ne preganja, ker nima

prav nobene okolščine, ob katero bi se uprl.

Kolika sreča, je mislila Elvira, da so vsaj mene pustili v miru, sicer bi bila oba izgubljena, moj mož in jaz.

Pred odhodom je Elvira še vprašala, kdaj bo obravnavala proti Svetlinu in izvedela je, da pride pred porotnike, katerih zasedanje se bo v kratkem vršilo.

Od sodnika je šla Elvira k advokatu. Poznala ga je osebno že od prej, ker je bil pravni zastopnik njene sestre in zaupala mu je popolnoma, ter bila prepričana, da bo za Svetlina napel vse svoje sile. Toda odvetnik ji je moral razodeti, da mu še ni dovoljen vpogled v sodne spise in da torej o izidu cele stvari še ne more ničesar reči.

Oglasite se par dni pred obravnavo pri meni, tedaj vam bom lahko dal zahtevana pojasnila. Nekaj tednov pa morate potrpeti, ker tu se ne da nič pomagati in preduragati.

Nekaj tednov! Ko bi bil advokat rekel nekaj let, bi tudi ne bil Elvire huje zadel. Kako dolgi so bili ti tedni, kako dolg je bil vsak dan, kako dolga je bila vsaka ura. Elviri se je zdelo, da teh tednov ne bo nikdar konec.

Naposled se je vendar začelo zasedanje porotnega sodišča in med pr-

vimi slučajih, ki so prišli na vrsto, je bil Svetlinov slučaj.

Tri dni pred obravnavo je bila Elvira zopet pri odvetniku.

Ali ste že obiskali svojega so-proga? jo je vprašal odvetnik. Zdaj vam tega ne bodo več branili.

Nisem ga še obiskala, je odgovorila Elvira. Vem, da bi se pričlo njega ne mogla premagovati in to bi še povečalo njegove bridkosti in mu vzelo tisti mir, ki ga za obravnavo potrebuje. Kakor mi je hudo, vendar sem se premagala.

Morda imate prav, je menil advokat. Jaz sem včeraj popoldne z njim govoril. Zdi se mi, da je razmeroma miren in zbranih misli, naj je potem že nedolžen, ali ne.

Ali morda dvomite o njegovi nedolžnosti? je strahoma vzkliknila Elvira. To vendar ni mogoče.

Pustiva to, milostiva, je dejal advokat. O tem ste lahko prepričani, da bom storil v polni meri vse, kar se da storiti.

A Elvira ni bila s tem zadovoljna.

Vendar vas prosim, je silila, povejte mi svoje mnenje brez vseh ozorov. Nič ne upoštevajte, da sem ženska in nič ne upoštevajte, da je Svetlin moj mož. Moje življenje ima še samo en namen, dokazati nedolžnost mojega moža, a zato moram vedeti

vse in tudi poznati vaše mnenje, go-spod doktor.

Jaz vam ne morem nič drugega reči, milostiva gospa, kakor, da nisem prepričan ne o nedolžnosti, niti o krivdi vašega moža. Njegove besede in tudi razne okolščine govore zanj, mnogo okolščin govori proti njemu.

Advokat je vzel v roke izpisek, ki ga je napravil iz sodnih spisov.

Če vam je prav, milostiva, preglejva skupaj ves materijal, na katerem sloni obtožnica. Morda mi boste mogli o kaki stvari dati pojasnila, ki se bo dalo pri obravnavi porabiti.

Pregledala sta vse, prestudirala vsako posamičnost, ali Elvira ni mogla pri tem materijalu ničesar takega povedati, kar bi bilo zagovorniku olajšalo njegovo nalogo. Advokat je zopet spravil svoje zapiske.

Vzlic temu, milostiva, je rekel, kakor bi hotel Elviro odeloviti, vam ni treba obupati; dokler ni izrečena zadnja beseda, je še vedno mogoče, da rešim vašega soproga.

Elvira pa se ni ganila. Uprla je pogled v advokata, zamišljeno trgala svoj robec in težko soplja.

Nekaj bi vam rada povedala, je končno rekla, prosim, poslušajte me.

Odvetnik se je vzedel zopet k njej.
(Dalje prihodnj.)

tal in napadal
odno - napred-
ibnikarja. Ta
lžan. Razložil
e veleagrarna
e stranke za
ga kmeta. Na
samo mešča-
je, ki morajo
ipovati živino
edini imajo
Govornik je
- avstrijskega
el za interese
vse drugače.
Ta po večini
teva uvoz ar-
a način se da
zopet vzgoje
enem pa je
ki trpe na
k je omenjal
oke, ki jo po-
i kot vele-
st veleposest-
crnika so ne-
ovorom hu-
shoda Go-
nost hujskal
še so sli kle-
govornik na
e deželno
e preganjajo
pa je nastal,
da napadajo
užne, neoma-
di kot je tri-
ik. Navzoči
je mahal z
in žugajoč
ti svojemu
dsednik vzel
bi mu bilo
e podlosti in
dgovarjal je
zagovarjal,
liberalca v
utajiti, da
eliko agrar-
najhujši na-
Poslušalci
om polago-
veličali po-
ni imel ne
bo dr. Pe-
lo bolj sreč-
ljani zago-
ki so bili
zoper to, da
agitiral za
ovih prista-
h duhov in
strani trez-
že včeraj
za svojo ne-
ikalni shod
em, da je
shoda zakli-

e.
bski dnev-
uje pisatelj
e v svoji
e v Sloveni-
pravljajo o
nnenje, go-

ič drugega
tor, da ni-
žnosti, niti
gove besed-
ine govore
rori proti

ke izpisek,
ispisov.

stiva, pre-
al, na ka-
rda mi bo-
ti pojasni-
navi pora-

restudirala
Elvira ni
ničesar ta-
časovor-
go. Advo-
zapiske.

je rekel,
oviti, vam
i izrečena
o mogoče,

. Uprla je
jeno trga-

vedala, je
išajte me.

zopet k
hodnjic.)

procesu proti narodni delavski orga-
nizaciji, o slovenskem vseučiliškem
vprašanju in o bodočih občinskih vo-
litvah v Ljubljani. Članek je pisan
informativno in slika dokaj spretno
današnje razmere na Slovenskem.

Slovensko gledališče.

»Kraljevska visokost« vprizori-
la se je že lani in je pustila v občin-
stvu prav dober vtisk. Komedijska je
mestoma prav interesantna, celo du-
hovita. Glavno vlogo je imel g. Nu-
čič, in jo je rešil z njemu lastno ele-
ganco. Dober drug mu je bila g. Buk-
šekova in ni zaostajala prav nič za
njim. Pohvalno omenimo g. Verov-
ška, ki se pomlaja, temperamentno
gdč. Wintrovo, iznajdljivo g. Dani-
lovo ter go. Iličičevo. Omenimo naj-
še, da je predstavo posetila odlična
osebnost ga. banica Tomašičeva in
se je jako pohvalno izrazila o našem
odru.

»Glasbena Matica« Ranzingerju.

V dopolnilo našega včerajšnjega
poročila bodi zabeleženo, da so izrekli
napitnice poleg predsednika »Glasbe-
ne Matice« in »Zveze« še koncertni
vodja g. M. Hubad, g. Rape in g. pro-
fesor Reiser, kateri zadnji je slavil
Ranzingerja posebno kot šolnika.

Nakup slik domačih umetnikov.

Kakor čujemo, namerava deželni
odbor nakupiti dve sliki slikarja
Petra Žmitka in sicer za bodočo
deželno umetniško galerijo. Za sliki
bo deželni odbor baje plačal 6000 K.
Pozdravljamo z zadoščenjem, da se
podpira domačo umetnost, pričaku-
jemo pa, da se od umetnikov naba-
vijo najboljše in najdovršenejši umo-
tvi.

Akademija »Slovenske Matice« in slovensko ženstvo.

»Slovenska Matica« priredi, ka-
kor je znano, v nedeljo dopoldne slav-
nostno akademijo v spomin 100let-
nemu rojstvu dneva velikega Ilirca
Stanka Vraz. Stanko Vraz je v
svojih ljubkih »Djulabijah« nedo-
sežno lepo opeval krasoto in dražest-
nost slovenskih žena in deklet, da je
za Slovenke naravnost častna dolž-
nost, da se udeleže spomina moža,
ki je slavo slovenskih deklet in žen
zanesel na ves slovanski jug. Zato
poziva »Splošno slovensko žensko
društvo« vse svoje članice, da se za-
nesljivo udeležijo Vrazove akademije,
ki jo priredi »Slovenska Matica« v
nedeljo ob pol 11. v veliki dvorani
»Narodnega doma«.

Emil Adamič.

Z ozirom na včerajšnji dopis o
našem vrlem skladatelju gosp. Emi-
lu Adamiču, nam je došel sledeči
pristavek: Z veseljem smo čitali vče-
rajšnjo notico o skladatelju Emilu
Adamiču. Naj bodo dotične vrstice
vrlemu muziku zadoščenje za vse
one nesramne napade, ki jih čitamo
tolikokrat v »Slovenec«. Če misli
»Slovenec« »kritik«, da bo s svoji-
mi dopisi premočil javnost, se jako
moti. Sicer itak vsakdo ve, da Anton
Svetek ni strokovnjak in da njegove
»ocene« ne veljajo nič, ker preveč
smrdijo po zavisti. O tem so nas pre-
pričale še vselej njegove »kritike« o
koncertih »Glasbene Matice«, »stro-
kovnjaške« ocene o nastopih naših
domačih umetnikov, o gledaliških
predstavah itd. — Torej le z deli vrlo
na dan, gosp. Adamič, »Slovenec«
»kritik« pa — na stran!

Aretacija v Pulju.

Iz Pulja nam pišejo: Tu je bil na
orožnih vajah inženir Borek iz Pra-
ge. Te dni je bil aretovan ter takoj
pod orožniško eskorto odpeljan v
Prago. Aretacija je napravila veliko
senzacijo. Splošno se je domnevalo,
da je bil Borek aretovan zaradi ka-
kega navadnega zločina. Šele kas-
neje se je izvedelo, da je bil aretiran
zaradi tega, ker je bil predsednik
neke narodno - socialne mladniške
organizacije v Pragi, ki je bila raz-
puščena radi protivojaške propa-
gande.

Slovenka izginila v Varni na Bolgar- skem.

V Varni ob Črnem morju je v
tamkajšnji državni bolnici v zadnjem
času izginila 22letna Slovenka Bo-
žena, ki je stregla bolnikom. Božena
se je 25. novembra napotila proti ve-
čer iz bolnice in se ni več vrnila.

Božena je izredno krasno dekle, ki je
radi svoje lepote in prikupljivega ve-
denja vzbujala splošno pozornost.
Bolniška uprava je stvar prijavila
policiji, ki je takoj uvedla najobsež-
nejše poizvedbe, ki pa so doslej ostale
popolnoma brezuspešne. Tudi av-
strijsko poslanstvo v Sofiji se zani-
ma za slučaj ter vpliva na bolgarsko
vlado, naj stori vse, da se dožene, kam
je izginila Božena. Splošno se sodi, da
je Božena postala žrtev kakšnega
zločina. — Iz Sofije pa se nam poro-
ča glede Božene to-le: Slovenka, ki je
službovala v varnenski bolnici, je bi-
la znana samo pod imenom lepa Bo-
žena. Dekle je bilo vesele narave in
se je vsakomur takoj prikupila. V za-
dnjem času je postala bolj otožna in
govorilo se je, da ima ljubavno raz-
merje z nekim mladim gospodom.
Ko je 25. novembra brez sledu izgi-
nila, se je mislilo, da je postala žrtev
kakšnega hudodelstva. Sedaj pa
prevladuje mnenje, da je sama pobeg-
nila k izvoljenemu svojega sreča. Po
mestu pa kroži tudi vest, da je Bože-
na, ki je splošno veljala za vseskozi
pošteno dekle, padla v roke nekemu
trgovcu z belimi sužnji, ki jo je še
isti dan, ko je zapustil bolnico, odpe-
ljal v Carigrad. Niti v prvem, niti v
drugem nam došlem poročilu ni na-
vedeno, kako se Božena piše. Zato
prosimo prijatelja v Sofiji, ki je nam
poslal gori priobčene podatke, naj
nas obvesti, kako se Božena piše in
od kod je doma.

Razne stvari.

* Klub duhovnikov. V državnem
zboru je polno poslancev, ki so du-
hovniki. Zdaj so si ustanovili celo
svoj lasten klub za obrambo duhov-
skih koristi. Posebno bo ta klub pa-
zil, da prepreči vsako interpelacijo,
ki bi bila naperjena proti duhovni-
kom in katoliški cerkvi. Prva stvar,
ki jo stori klub duhovnikov, je, da
pošlje k naučnemu ministru posebno
deputacijo zahtevati, da se uredi »go-
tove zadeve gospodarskega značaja«
za duhovnike. Pink, pink torej — to
je prva skrb!

* Hiša se je podrla. Na vogalu
Vaczi ut in Fövam ter v Budimpešti
se je podrla predvčerajšnjim visoka
hiša, ki so jo ravno podirali, da sezi-
dajo novo palačo. Od 19 delavcev, ki
so bili zaposleni pri podiranju, je ve-
čina več ali manj ranjenih, med nji-
mi dva smrtnonevarno.

* Nesreča v premogokopu. Iz
Londona se poroča, da se je utrgala
v premogokopu v Shifnalu blizu Ma-
deley - Wooda vzpenjača, v kateri je
bilo 7 mož in padla v globočino. —
Vseh sedem delavcev je bilo takoj
mrtvih.

* Aretovan zdravnik. V Budim-
pešti so zaprli jako znanega zdravnika,
čigar ime so budimpeštanski listi
zamolčali. Ta zdravnik je imel veli-
kanske prakso, od vseh strani so ho-
dile k njemu ženske. Izkazalo se je, da
je ta zdravnik izvrševal na ženskah
v drugem stanu prepovedane opera-
cije. Dolže ga, da je tekom let izvršil
mnogo sto takih operacij. Policija ga
je imela že dolgo na sumu, da se bavi
s takimi operacijami, a šele zdaj se
ji je posrečilo zbrati toliko dokazov,
da je zdravnika lahko zaprla.

* Bogat siromak. V Temešvaru
je umrl človek z imenom Tomaž Pé-
ter. Bil je največji čudak tega mesta.
Govoril ni z nikomur, sploh je bilo
slišati iz njegovih ust le najpotreb-
nejše besede. Živel je v najrevnejših
razmerah, stanoval v ubožni luknji
in se oblačil tako, da se ga je vsak
ogibal. Po njegovi smrti so dobili v
njegovi skrinji hranilnično knjižico
z vlogo 137.000 K in več tisoč kron
gotovine. Ker ni dedičev, zapade de-
nar državi.

* Prvi mežnar na Dunaju. V to-
rek je umrl na Dunaju cesarski svet-
nik Florijan Hostnik, ki so ga svoj
čas imenovali prvega dunajskega
mežnarja, ker je bil oskrbnik pre-
moženja stolne cerkve pri Sv. Štefa-
nu na Dunaju. Hostnik je bil rodom
Slovenec in se je pred davnimi leti
tudi priznaval za Slovenca, pozneje
pa na to seveda popolnoma pozabil.

* Umor ali samomor? Rimska
policija ima mnogo opravka z jako
skrivnostnim slučajem. Večkratna

milijonarka iz Amerike, gospa Pe-
ters, je bila omožena z nekim rim-
skim advokatom. V noči od nedelje
na ponedeljek, je bilo iz stanovanja
omenjenega advokata slišati obupno
kričanje. Ljudje so prihiteli od vseh
strani, in so našli gospo Peters na ce-
sti mrtvo. Njen mož trdi, da je gospa
Peters v trenutku hipne blaznosti
skočila iz okna, policija pa tega ne-
če verjeti, marveč sodi, da je advo-
kat svojo ženo skozi okno vrغل.

* Goljufije z ministrovimi vizit-
nicami. V Radavcu v Bukovini so
zaprl tajnika ondotne najemniške
zadruga Karla Šlegerja zaradi golju-
fije. Šleger je še mlad človek, a je
vendar že bil eden voditeljev krščan-
sko socialne stranke v Bukovini in
je imel najtesnejše zveze z generali
krščanskega socialstva na Dunaju.
Brez dvoma je Šleger samo vsled teh
zvez si mogel pridobiti celo vrsto vi-
zitnic krščansko - socialnega mini-
stra Weiskirchnerja. S temi vizitni-
cami je pri neki pravdi pripravil iz-
vedence do tega, da so oddali krivič-
no izvedenško mnenje. Zaradi tega
so zdaj Šlegerja zaprli. Ti krščansko-
socialni izvedenci, ki so vzlic svoji
prisegi podali namenoma napačno
mnenje, samo ker jim je bilo to pri-
poročeno na ministrovih vizitnicah, bi
pač tudi zaslužili, da se jih dene pod
ključ. Vsa stvar se utegne razviti v
velikanski škandal. Kajti že se čuje,
da je zapletena v to stvar ena naj-
vplivnejših osebnosti v vodstvu kr-
ščansko - socialne stranke na Dunaju.
O, da, ta krščansko - socialna
stranka je že pravo zavetišče za naj-
sumljivejše subjekte!

* Mrtev otrok v kupeju. V ku-
peju II. razreda, ki vozi iz Bazije v
Budimpešto so našli vsled neznosne-
ga smrada, ki se je razprostiral, pod
klopjo škatljo in v njej v bato zavito
otroško truplo. Storilec do sedaj še
ni bilo mogoče izslediti.

* Od matere obglavljena. V
Banyavaru v komitatu Zali je prisi-
lila zblaznela kmetica Zadravec svo-
jega poldrugo leto staro hčerko Ilonko,
da je po noči vstala, potem jo je vle-
kla do bližnje mize in jo položila na
njo. Sosedje so slišali kratko jokavo
vpijete, potem pa strašen krik. Mati
je obglavila svojo hčerko z enim sa-
mim zamahom s sekiro, potem pa je
začela nesrečna mati peti in plesati
po sobi v krvi svoje nesrečne hčerke.

* Taft in Roosevelt. Med Taftom
in Rooseveltom je prišlo do daleko-
sežnega spora. Taftovi pristaši se
čutijo posebno razžaljene vsled Ro-
oseveltovega zadnjega govora, v ka-
terem govori o »velikem trmoglav-
cu v beli hiši«.

Kako znajo Madžari varati javnost?

(350 oseb vrženih iz stanovanja. —
»Nesrečniki« kampirajo pod milim
nebom. — Brzjavka angleškemu
ministrskemu predsedniku Asquitu.
— Sočutje javnosti. — Vse samo sle-
parstvo.)

Pred par dnevi je bila vsa Pe-
šta, prestolnica Madžarov po koncu.
Razširila se je namreč vest, da je
ena največjih madžarskih bank vrgla
iz svojega ogromnega posloplja, ime-
novanega »sedemhišje« (ker ima 7
dvorišč in 14 vhodov) vse stanoval-
ce, ki so bili večinoma delavci. Na
cesto je bilo vrženih 350 ljudi.

Vsi ti »reveži« so se nastanili
pod milim nebom na takozvanem
Janečičevem polju. Od tu so poslali
brzjavko angleškemu ministrske-
mu predsedniku Asquitu s prošnjo,
naj pošlje po nje na Reko parnik, da
se presele na Angleško, kjer hočejo
postati verni podaniki angleške dr-
žave.

Vsa Pešta je romala iz mesta,
da na svoje oči vidi, zre strašno be-
do, ki vlada med bedniki, ki so pozi-
mi ostali brez strehe. Ljudem je kar
pokalo srce usmiljenja, ko so videli
razdrapane žene in otroke ter slišali
plakanje zmrzujočih detet. Vse jav-
nosti se je polastilo veliko sočutje do
»ubogih ljudi«, ki morajo v zimi in
snegu prebivati in prenočevati pod
milim nebom.

Mestni občinski svet je bil takoj
sklican na izredno sejo, da se pose-

tuje, kako bi se dalo »nesrečnikom«
pomagati. In sklenili so, da jim po-
nudijo začasno bivanje dve mest-
ni šoli. Toda na Janečičevem polju
utaborjeni delavci so to ponudbo od-
bili. Neki veletržec jim je ponudil
svoje ogromno skladišče za prenoče-
vanje, a tudi to ponudbo so brez
vsake motivacije odbili.

Temu nasproti pa so radi spre-
jemali podpore v denarju in živežu.

Ker so trdovratno zavračali
vsako ponudbo, da bi se preselili pod
streho, so ljudje jeli razmišljati, kaj
je pravi vzrok njihove trdovratnosti.
O stvari pa je jela razmišljati tudi
policija.

In policija je dognala to-le:

Predno so bili stanovalci »sed-
mih hiš« vrženi na cesto, ker niso
plačali stanovanja, so spravili naj-
boljše svoje pohištvo v nalašč za to
najeto skladišče, na Janečičevo po-
lje pa so vzeli sabo samo staro, po-
lomljeno in razdrapano pohištvo, da
bi napravili s svojo bedo večji vtisk
na javnost in vzbudili več sočutja.
Večina izmed »revežev« si je bila že
tudi najela stanovanje, toda niso se
izselili v ta stanovanja, ker so zasle-
dovali z utaborjenjem pod milim ne-
bom svoje posebne namene. Nadalje
se je dognalo, da so vse stranke, ki
so stanovale v »sedmih hišah«, imele
samo enega malega otroka, a
da so 20 do 30 detet vzele »na poso-
do«, da ž njimi vplivajo na ljud-
milost in človekoljubje. Končno je
policija še dognala, da onih 350 lju-
di sploh ne prenočuje pod milim ne-
bom, marveč da spi ali v svojih novih
stanovanjih ali pa pri svojih prijate-
ljih in znancih; samo 50 ali 60 izmed
one množice ima vsako noč na Ja-
nečičevem polju — »inspekcijo«.

Ta razkritja policije so napra-
vila veliko senzacijo in povzročila
silno ogorčenje v vsi madžarski jav-
nosti. Madžarski listi so zlasti razja-
rjeni radi tega, ker so »nesrečniki« z
Janečičevega polja brzojavili angle-
škemu ministrskemu predsedniku ter
ga prosili pomoči.

Mestni občinski svet pa se je zo-
pet zbral na izredno sejo ter sklenil
utaborjence na Janečičevem polju
pozvati, naj se v 24 urah presele v
svoja stanovanja, sicer jih po odgonu
pošljejo v njihove demovinske ob-
čine.

To je slika lažnjive madžarske
culture.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslavšek.

Anton Šarc

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5,
na vogalu Kladove ulice (nasproti glavni pešni)

pristne švicarske vezenine

najcenejši nakup 182

oprem za neveste.

Mina

Roman. Spisal A. P. Rušic.

Cena broš. K 1-20, vez. K 2-
s pošto 20 v več.

Ta senzacionalni roman iz ljub-
ljanskega delavskega in malome-
ščanskega življenja spada med
najbolj zanimive leposlovne spise,
kar jih je bilo letos obelodanjenih.

Narodna knjigarna
v Ljubljani.

Vsak petek
sveže morske ribe
pripravljene na laški način
priporoča 272
restavracija pri Lipi v Ljubljani.

Prešernove slike
prodaja in pošilja po poštenu povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.
Cena slike 5 kron. 2073

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

Ustanovljena leta 1882. 23
registrovana zadruga z omejeno zavezo
v lastnem združnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18
je imela koncem leta 1909 denarnega prometa K 83.116.121-11
upravnega premoženja K 20.775.510-59
obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%
brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica
sama za vložnike.
Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim pre-
metom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.
Stanje hranilnih vlog nad K 20.000.000
Posojuje na zemljišča po 5 1/2% z 1 1/2% na amortizacijo ali pa po
5 1/2% brez amortizacije na menice po 6%.
Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.
URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven modelj
in praznikov.
Telefon št. 185. Poštne hranilnice račun št. 828.405.

Usojam si vlijudno opozoriti, da sem prevzel
glavno zastopstvo „Prve Češke“ življenske zavarovalnice,
najcenejši zavod na kontinentu.

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno
vsakovrstna posojila in kredite
kakor: trgovske, stavbne, hipotekarne, uradniške in menične kredite.
Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

„Trgovsko-obrtna banka v Ljubljani“

registrovana zadruga z omejenim jamstvom
Uradni prostori: Šelenburgova ulica št. 7, nasproti glavne pošte.
Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga
po 4 1/2%; rentni davek plačuje zadruga sama. — Sprejema vloge na tekoči
račun; na zahtevo dobi stranka čekovno knjižico. — Daje posojila na
najrazličnejše načine. — **Navnetam menjalnice:** zamenja tuj denar,
prodaja vsakovrstne vrednostne papirje, srečke itd. Nakazila v Ameriko.
— **Eskeptira** trgovske menice. — Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic,
dokumentov itd. na vsa tu- in inozemska tržišča. — Izdaja nakaznice.
Vsa pojasnila se dobe bodisi ustmeno ali pismeno v zadrugi
pisarni. 10
Uradne ure vsak dan dopoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje
od dne vloge po 4 1/2% čisto. — Kupuje in prodaja vrednostne
papirje vseh vrst po dnevnih kurzi.

Delniška glavica: K 5.000.000.— Rezervni zaklad: K 450.000.—
Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Dolžnost

vsakega Slovenca je,
da sklene zavarovalno
pogodbo bodisi za
življenje, ali pa proti
požaru le pri slovanski
banki »SLAVIJA«.
Podpirajmo torej
domač slovanski za-
vod, da more nalogo,
ki si jo je stavil, iz-
polniti v najširšem ob-
segu.

„SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi

je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji.

∴ Ogromni rezervni fond K 48.812.787.— jamčijo za popolno varnost. ∴

Banka „SLAVIJA“ ima posebno ugodne in prikladne načine za zavarovanje življenja.
Banka „SLAVIJA“ razpolaga z najcenejšimi cenli za preskrbljenje za starost, za slučaj
smrti roditeljev, za doto otrokom.
Banka „SLAVIJA“ razdeljuje ves čist dobiček svojim članom.
Banka „SLAVIJA“ je res slovanska zavarovalnica z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Banka „SLAVIJA“ gmotno podpira narodna društva, organizacije in prispeva k narodnim
dobrodelnim namenom.
Banka „SLAVIJA“ stremi za izboljšanjem in osamosvojitvijo narodnega gospodarstva.
Vsa pojasnila daje drage volje 1

generalni zastop banko „Slavije“ v Ljubljani.

Zapišite si

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 3.

∴ Največji, najvarnejši
slovenski denarni zavod.

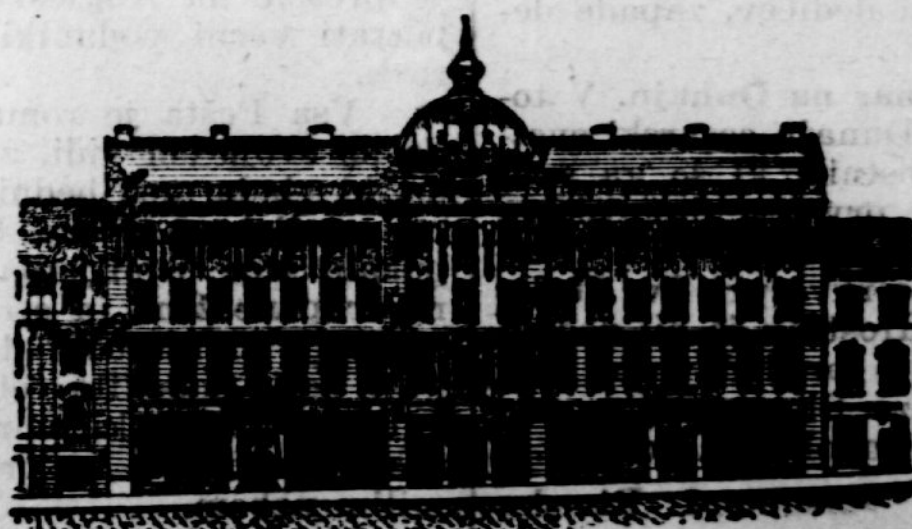
∴ Največji, najvarnejši
slovenski denarni zavod.

Denarni promet do 31. decembra 1909 nad 518 milijonov kron.

Obstoječih vlog nad 38 milijonov kron.

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

Za varnost vložnega denarja jamči zraven
rezervnega zaklada še mestna občina
ljubljanska z vsem premoženjem in z vso
svojo močjo. Izguba vložnega denarja je
nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice,
potrjenih po c. kr. deželni vladi, **izključena**
vsaka spekulacija z vloženim denarjem.
Vloge se sprejemajo vsak dan in se obrestujejo
po 4 1/2% brez odbitka; nevzdržene obresti se
pripisujejo vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema

vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov
denar.

Posojila na zemljišča po 5% obresti in proti
amortizaciji po najmanj 1/4% na leto. Daje po-
sojila na menice in vrednostne papirje.

Za varčevanje ima vpeljane **lične domače**
hranilnice, v podpiranje slovenskih trgovcev
in obrtnikov pa **kreditne društve.** 4